

Informatyzacja sektora publicznego

Dzienniki urzędowe już tylko w internecie

Nowelizacja ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych wejdzie w życie 1 stycznia 2012 r. Przewiduje ona m.in. obowiązek publikowania dzienników urzędowych wyłącznie w wersji elektronicznej. Jakie zadania czekają kadrę kierowniczą administracji publicznej i w jaki sposób je realizować?

Tomasz Zalasinski

Konstytucjonalista,
radca prawny
w Kancelarii Domański
Zakrzewski Palinka sp. k.

Celem nowelizacji ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (dalej: nowelizacja) jest usprawnianie dostępu obywateli do aktów prawnych ogłaszanych przez organy władzy publicznej. Zmiana ma służyć pełniejszej realizacji zasady zaufania obywateli do państwa i tworzonego przez nie prawa. Istotnym jej celem było także zmniejszenie wysokich kosztów druku i dystrybucji dzienników urzędowych, co, biorąc pod uwagę coraz powszechniejszy dostęp obywateli do internetu, jest w pełni zasadne. Polska w momencie wejścia w życie nowelizacji dołączy do liczego grona państw, w których odstąpiono lub znacznie ograniczono dystrybucję aktów prawnych w formie drukowanej na rzecz tańszej i efektywniejszej formy elektronicznej.

Przed wejściem w życie nowelizacji dzienniki urzędowe wydawano zgodnie z ustawą o ogłaszaniu aktów normatywnych (dalej: ustawa) zarówno w wersji drukowanej, jak i elektronicznej. Stan ten miał jednak charakter przejściowy i wraz z wejściem w życie nowelizacji wprowadzona zostanie reguła, zgodnie

z którą dzienniki urzędowe będą wydawane wyłącznie w formie elektronicznej¹.

□ Stopniowe zmiany

Nowelizacja przewiduje zróżnicowane okresy *vacatio legis* (art.10), a także przepisy przejściowe (art. 6–8), dzięki czemu zmiana obowiązków organów władz publicznych i obsługujących je urzędów jest rozłożona w czasie. Pozwoli to na odpowiednie przygotowanie się do nowych obowiązków. Mimo że zgodnie z art. 10 nowelizacji nowe regulacje zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2012 r., to niektóre przepisy zaczęły obowiązywać już po upływie 14 dni od jej ogłoszenia², inne natomiast – pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia³, a jeszcze inne – 1 stycznia 2016 r.⁴.

Przepisy, które weszły w życie przed 1 stycznia 2012 r., zmodyfikowały m.in. zasady kierowania aktów prawnych do publikacji (art. 15 ust. 1–7 ustawy). Na podstawie nowego, obowiązującego już brzmienia art. 15 ust. 1 ustawy podstawą do ogłoszenia aktu normatywnego lub innego aktu prawnego jest akt w formie dokumentu elektronicznego opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym. Wyjątek

stanowi jednak publikacja orzeczeń, do której konieczne jest przedstawienie podpisanego dokumentu w postaci papierowej (art. 15 ust. 2 i 4–6).

Stosowanie wspomnianych przepisów (art. 15 ust. 1–7 ustawy) zostało objęte przepisami przejściowymi (art. 7 ust. 1 i 2 nowelizacji). Zgodnie z nimi do 1 października 2011 r. (3 miesiące liczone od dnia wejścia w życie art. 1 pkt 3 nowelizacji) możliwe było kierowanie aktów prawnych do ogłoszenia w dziennikach urzędowych na dotychczasowych zasadach. W odniesieniu do aktów prawa miejscowego stanowiących przez powiat i gminę możliwość ta została natomiast przedłużona aż do 1 stycznia 2012 r. (6 miesięcy liczonych od dnia wejścia w życie przepisu art. 1 pkt 3 nowelizacji).

▣ Publikacja tylko w formie elektronicznej

Od 1 stycznia 2012 r. na organy władzy publicznej zostanie nałożony obowiązek publikowania aktów normatywnych i innych aktów prawnych oraz dzienników urzędowych wyłącznie w formie elektronicznej na specjalnie wyodrębnionej do tego celu stronie internetowej (nowe brzmienie art. 2a ustawy). Strona ta powinna zostać powiązana z odpowiednią stroną podmiotową Biuletynu Informacji Publicznej (dalej: BIP) danego organu władzy publicznej.

Nowelizacja wymaga zatem wyrażonego oddzielenia publikowanych aktów prawnych od innych treści prezentowanych poprzez strony internetowe oraz BIP. Wydaje się to uzasadnione zarówno koniecznością nadania dziennikowi odpowiedniej szaty graficznej⁵, jak i przejrzystością i czytelnością tychże stron.

Po wejściu w życie nowelizacji dzienniki urzędowe powinny być wydawane z zachowaniem pozycji w danym roku kalendarzowym. Oznacza to rezygnację z dotychczasowego wewnętrznego podziału dzienników urzędowych na numery i strony (nowe

Po wejściu w życie nowelizacji dzienniki urzędowe powinny być wydawane z zachowaniem pozycji w danym roku kalendarzowym. Oznacza to rezygnację z dotychczasowego wewnętrznego podziału dzienników urzędowych na numery i strony.

brzmienie art. 20 ust. 1 ustawy). Podstawą ich publikacji będzie wyłącznie akt prawny przesłany w formie elektronicznej, z wyjątkami, o których wspomniano wyżej. Dniem ogłoszenia aktu prawnego będzie dzień jego ogłoszenia w formie elektronicznej na stronie internetowej organu wydającego ten akt. Dzień ten powinien być także widoczny w obrębie nagłówka strony.

▣ Archiwizacja i udostępnianie dzienników

Archiwizacja publikowanych aktów prawnych będzie odbywała się także w formie elektronicznej. W przypadku Dziennika Ustaw oraz Monitora Polskiego dodatkowo będą archiwizowane ich wydruki poświadczony za zgodność z oryginałem. Obowiązek archiwizacji spoczywa na organie wydającym dany dziennik urzędowy, a także – w przypadku Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego – na Prezydencie RP, Marszałku Sejmu RP i Bibliotece Narodowej, do których organ wydający te dzienniki przesyła je w formie wydruków poświadczonych za zgodność z oryginałem.

Nowelizacja przewiduje zmianę zakresu kompetencji podmiotów odpowiedzialnych dotychczas za wydawanie dzienników urzędowych, przekazując kompetencje do wydawania Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego w formie elektronicznej Rządowemu Centrum Legislacji (nowe brzmienie art. 21 ust. 1 ustawy).

Istotna zmiana dotyczy obowiązku prowadzenia i udostępniania zbiorów aktów normatywnych i innych aktów prawnych przez organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego. Dotychczas – zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy – urzędy terenowych organów administracji rządowej oraz organów samorządu terytorialnego prowadziły zbiory Dziennika Ustaw, Monitora Polskiego oraz Monitora Polskiego B i udostępniały je nieodpłatnie do powszechnego wglądu w siedzibie tych organów, a także – na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy – udostępniały te akty prawne oraz orzeczenia do wglądu i nieodpłatnego pobierania w formie elektronicznej zarówno na stronach internetowych tych urzędów, jak i w wyznaczonych do tego miejscach w siedzibie urzędu.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 26 ustawy od 1 stycznia 2012 r. wskazane wyżej organy zostaną zwolnione z obowiązku prowadzenia zbiorów Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego w formie papierowej i będą robić to jedynie w formie elektronicznej. W podobny sposób będą także gromadzić i udostępniać do powszechnego wglądu Dziennik Urzędowy UE. Na tych samych zasadach odbywać się ma gromadzenie i udostępnianie źródeł prawa miejscowego. Na starostę nałożony zostanie zatem obowiązek prowadzenia w formie elektronicznej zbioru aktów prawa miejscowego wydawanego przez powiat. Wójt, burmistrz i prezydent miasta będą musieli

▶ natomiast prowadzić w tej formie zbiór aktów prawa miejscowego stanowionych przez gminę.

Zapowiadana informatyzacja nie doprowadzi jednak do tego, że dostępność dzienników urzędowych dla osób, które nie korzystają z internetu, będzie ograniczona. Organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego będą miały obowiązek zapewnić możliwość uzyskania – odpłatnego – wydruku aktów prawnych, zarówno powszechnie obowiązujących na terenie całego kraju, jak i prawa miejscowego.

Wojewódzkie dzienniki urzędowe, będą mogły – na mocy przepisu przejściowego (art. 8 nowelizacji) – być rozpowszechniane na dotychczasowych zasadach przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie nowelizacji (tj. do 1 stycznia 2013 r.).

▣ Ujednolicanie aktów prawnych

Od 1 stycznia 2012 r. na organy władzy publicznej uprawnione do wydawania aktów normatywnych innych niż ustawa zostanie nałożony obowiązek publikowania tekstów jednolitych tych aktów nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy – jeżeli akt ten był nowelizowany (nowe brzmienie art. 16 ust. 3 ustawy).

W odniesieniu do regulaminów izb parlamentarnych, regulaminu prac Rady Ministrów i aktów normatywnych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji organem odpowiednim

do wydania tekstu jednolitego będzie odpowiednio Marszałek Sejmu lub Senatu, Prezes Rady Ministrów lub Prezes KRRiT. Obowiązek ten obejmuje odpowiednio także akty normatywne prawa miejscowego⁶.

W kontekście ustaw obowiązek publikowania w sposób cykliczny tekstów jednolitych wejdzie w życie dopiero 1 stycznia 2016 r. Wówczas Marszałek Sejmu będzie zobowiązany do ogłaszania tekstu jednolitego ustawy nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli była ona w tym czasie nowelizowana. Realizacja tego obowiązku wymaga znacznej pracy zarówno Kancelarii Sejmu, jak i Rządowego Centrum Legislacji oraz innych organów administracji rządowej, które zobowiązane zostały do współpracy podczas realizacji tego obowiązku z Marszałkiem Sejmu.

Nowelizacja przewiduje przepisy przejściowe (art. 6 ust. 1 i 20), zgodnie z którymi teksty jednolite ustaw i innych aktów normatywnych obowiązujących w dniu wejścia w życie nowelizacji i nienowelizowanych po tym dniu mogą być ogłaszane na dotychczasowych zasadach. Przewiduje ona także – z ostrożności – regulację, która będzie miała zastosowanie w razie braku możliwości ogłoszenia aktu prawnego w postaci elektronicznej. W takiej sytuacji organ wydający dziennik ma obowiązek ogłosić akt prawny w postaci papierowej. Po przywróceniu możliwości wydania dziennika

urzędowego w formie elektronicznej akt prawny powinien zostać udostępniony w tej formie. ■

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz niektórych innych ustaw (DzU nr 117, poz. 676).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (tekst jedn. DzU z 2010 r. nr 17, poz. 95).

Przypisy

- ¹ Wyjątkiem są niektóre dzienniki resortowe oraz „Monitor Polski B”. Ten ostatni ma zostać zniesiony 1 stycznia 2013 r. na mocy ustawy z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (DzU nr 232, poz. 1378).
- ² Przepisy art. 1 pkt 2 i 5 nowelizacji (nadające nowe brzmienie przepisom art. 9 ust. 2 pkt 2 i 9 oraz art. 17 ust. 2b ustawy) oraz art. 5 nowelizacji (wprowadzającego zmiany do ustawy o umowach międzynarodowych) weszły w życie 23 czerwca 2011 r.
- ³ Przepisy art. 1 pkt 3 nowelizacji (nadające nowe brzmienie przepisom art. 15 ustawy), art. 7 i art. 9 nowelizacji (przepisy przejściowe) weszły w życie 1 lipca 2011 r.
- ⁴ Przepisy art. 1 pkt 4 nowelizacji (nadające nowe brzmienie przepisom art. 16 ust. 1 i 2 ustawy) wejdą w życie 1 stycznia 2016 r.
- ⁵ Winiety dzienników urzędowych określa się w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów wydanym na podstawie projektowanego przepisu art. 24 ust. 4 ustawy.
- ⁶ Zob. G. Wierczyński, *Komentarz do ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych* [w:] Redagowanie i ogłaszanie aktów normatywnych. Komentarz, Warszawa 2009; Opinia Rady Legislacyjnej w sprawie podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do ustawowego określenia reguł kwalifikowania aktów prawnych stanowionych przez organy samorządu gminy i powiatu do kategorii aktów normatywnych prawa miejscowego (RL-0303-79/05).

Organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego będą miały obowiązek zapewnić możliwość uzyskania – odpłatnego – wydruku aktów prawnych, zarówno powszechnie obowiązujących na terenie całego kraju, jak i prawa miejscowego.

